

HIV / איידס בישראל: דו"ח אפידמיולוגי תקופתי 1981 – 2023

דו"ח זה כולל נתונים שעודכנו וסווגו בהתאם לקווים המנחים של ארגון הבריאות העולמי (WHO), זרוע האיידס של האו"ם (UNAIDS) והמרכז האירופי למניעת ובקרת מחלות (ECDC). מאגר הנתונים באגף לאפידמיולוגיה מתבסס על הודעות אינדיבידואליות, ומתעדכן שגרתית על-ידי השוואה והצלבה עם הנתונים שבלשכות הבריאות, במרפאות האיידס, במעבדה המרכזית לגילוי נגיפים, במרכז הלאומי לבקרת מחלות (ICDC) ובקופות החולים.

משנת 1981 ועד תום שנת 2023 התגלו בישראל 12,016 נשאי HIV וחולי איידס. במהלך תקופה זו דווחו למשרד הבריאות על 2,059 מקרי מוות ועל 1,126 אנשים שעזבו או שאבדו למעקב, וניתן לשער שעזבו את ישראל. לפיכך, נכון לסוף שנת 2023, רשומים בישראל 8,831 אנשים החיים עם HIV/איידס (טבלאות 1 ו-2, תרשים 1). עם זאת, מכיוון ודו"חות הפטירה והמידע על אודות כתובות המגורים מועברים על ידי הגורמים המדווחים ואינם מתקבלים באופן אוטומטי ממשרד הפנים, ייתכן והמספר האמיתי שונה.

בשנת 2023 התקבלו דווחים על 407 מקרים חדשים, לעומת 457 בשנת 2022 - ירידה של 10.9%, כך ששיעור היארעות של HIV/איידס בישראל ירד מ-4.7 ל-4.1 מקרים חדשים ל-100,000 אוכלוסייה, בהתאמה (תרשים 2). שיעור זה נמוך מהמדווח ברוב מדינות מערב אירופה וצפון אמריקה. מגמת הירידה בשיעור התחלואה בישראל קשורה, בין השאר, לירידה במספר העולים ומחפשי המקלט שהגיעו לישראל בשנת 2023 בהשוואה לשנים קודמות, שהתאפיינו בהגעת אנשים החיים עם נגיף האיידס מאוקראינה בעקבות מצב הלחימה שם. בהתאם להמלצות [המרכז האירופי למניעת ובקרת מחלות משנת 2022](#), משרד הבריאות מממן טיפול אנטי רטרו-ויראלי לכל האנשים החיים עם HIV המגיעים מאוקראינה ומאזורי הלחימה שיש להם התוויה רפואית מתאימה.

עקב עלייה בעשורים האחרונים בישראל במספר האנשים החיים עם HIV שנולדו [במזרח אירופה ובמרכז אסיה](#)-אזורים המתאפיינים בהעברה פעילה בקבוצות סיכון, ולאחר התייעצות עם והמרכז האירופי למניעת ובקרת מחלות, התווספה בדו"ח זה קטגוריה חדשה, הכוללת מהגרים ממדינות אלו אשר נדבקו ביחסי מין הטרוסקסואלים. קבוצה זו שונה מקבוצת המהגרים שהגיעו מארץ אנדמית, המתאפיינות בשיעור נשאות הנגיף הגבוה מ-1% באוכלוסייה כללית.

נתונים נוספים על אודות האפידמיולוגיה של HIV בארץ מופיעים בתרשימים 3-5 בהמשך הדו"ח. בשנת 2023 דווח על שתי הדבקות אנכית (מאם לילוד). אחד מילדים אלה נדבק בחו"ל, והשני נולד בישראל ב-2012, ואובחן השנה בעקבות אשפוז בבית חולים. כחלק מהמאמץ הכולל לצמצם את שיעור ההדבקות החדשות בהעברה אנכית מאם לילוד, משרד הבריאות עדכן את הנהלים בשנת 2022 בנוגע [להמלצה על בדיקות HIV לכל אישה הרה](#).

הערות: קיים פער בין דו"ח הביניים שפורסם על ידי המעבדה המרכזית לנגיפים של משרד הבריאות בספטמבר השנה, בו דווח על 400 בדיקות חיוביות חדשות במהלך שנת 2023 לבין הדו"ח הנוכחי. פער זה (7 מקרים) נובע מכך שישנם נשאים שאובחנו בחו"ל, ידועים לאגף לאפידמיולוגיה ונמצאים במעקב במרכזי האיידס, אך לא עברו בדיקות סקר במעבדות מורשות ובדיקת אימות נשאות במעבדה המרכזית לנגיפים.

טבלה 1 : מספר מצטבר של נשאי HIV מדווחים*, לפי מין ודרך העברה, ישראל 1981-2023

מקרים מדווחים ב-2023 בלבד	עזבו את ישראל מכלל הנשאים	נפטרים מכלל הנשאים	סה"כ נשאי HIV A+B+C+D	מין לא ידוע D	טרנס C	נקבה B	זכר A	קבוצות לפי דרכי העברה
133	139	135	2,903		15		2,888	גברים המקיימים יחסי מין עם גברים
15	76	288	1,077	9	2	229	837	משתמשים בסמים בהזרקה
3	1	24	55			6	49	מקבלי מוצרי דם
78	387	257	3,069	20		1,661	1,388	מוצא מארץ אנדמית ל-HIV
72	60	47	1,035			609	426	מוצא ממזרח אירופה וממרכז אסיה
14	14	30	406			289	117	שותפים מיניים מאחת הקבוצות מעלה
34	74	57	634	6		226	402	יחסי מין עם שותף מיני שלא ידוע שנכלל באחת הקבוצות מעלה
2	7	2	244			130	114	מאם לילוד
42	285	31	669	70		206	393	אחר / לא ידוע
393	1,043	871	10,092	105	17	3,356	6,614	סה"כ

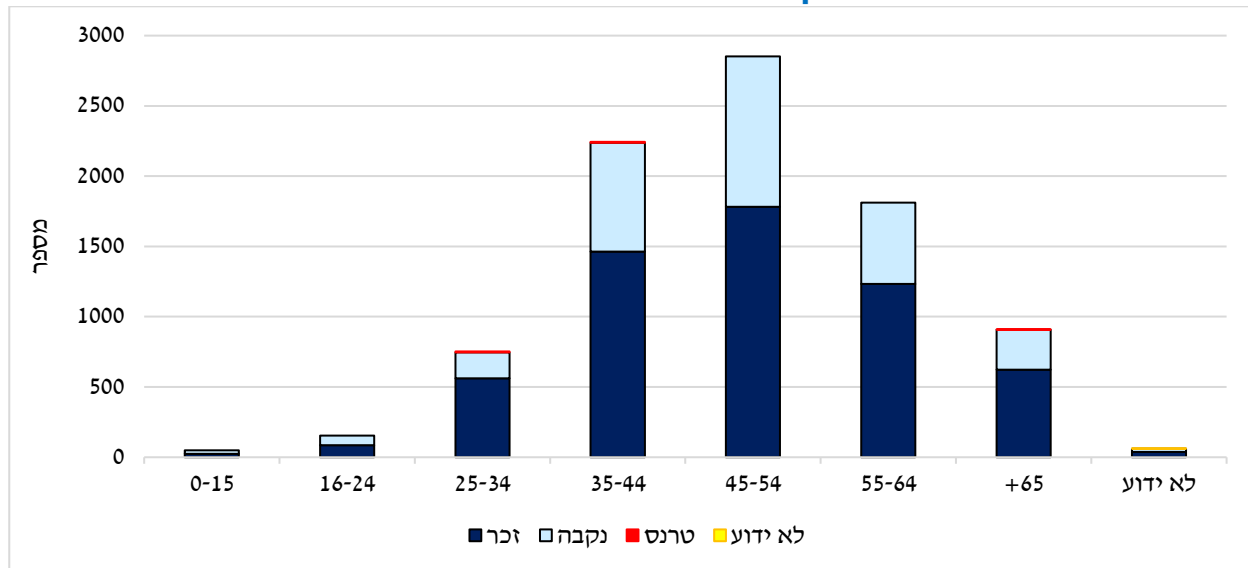
* המספר אינו כולל אנשים שאובחנו עם מחלת האיידס.

טבלה 2 : מספר מצטבר של חולי איידס מדווחים*, לפי מין ודרך העברה, ישראל 1981 – 2023

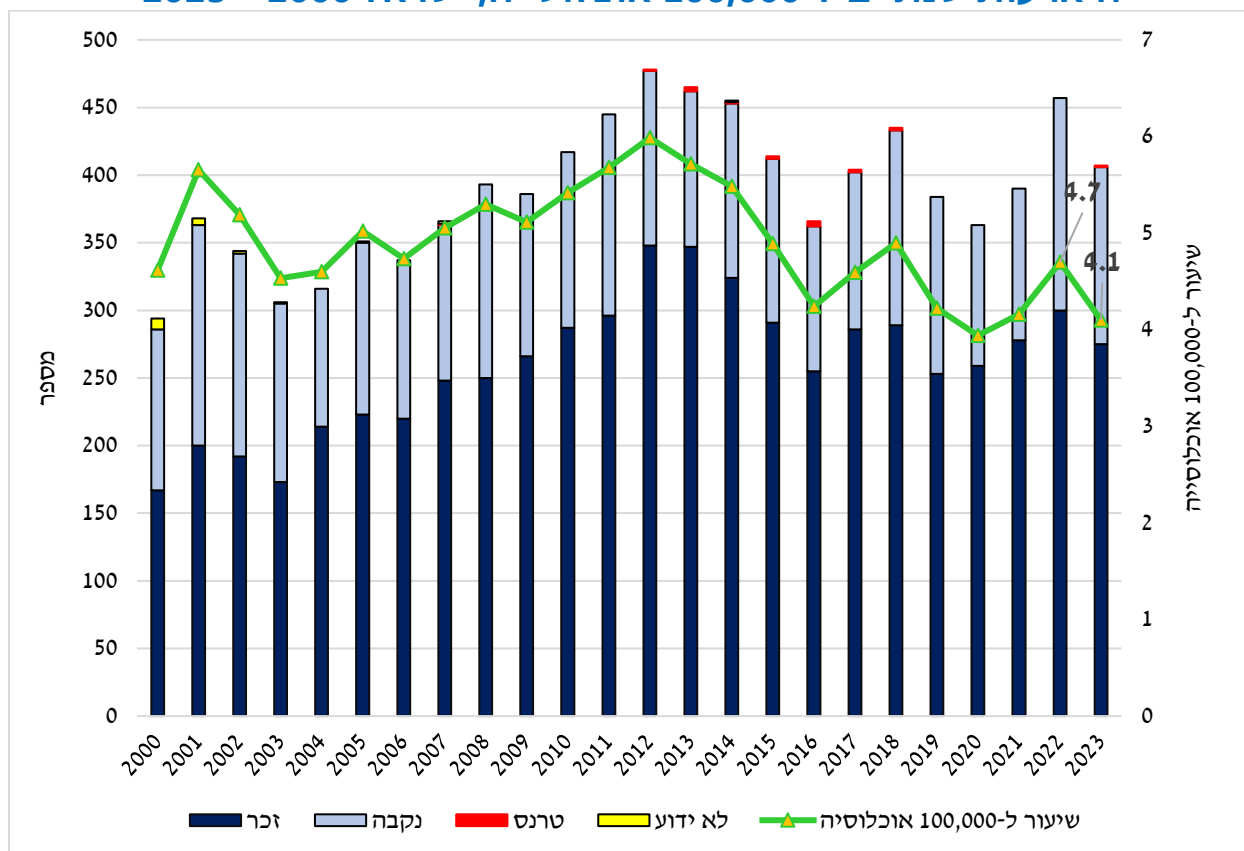
מקרים מדווחים ב-2023 בלבד	עזבו את ישראל מכלל הנשאים	נפטרים מכלל הנשאים	סה"כ חולי איידס A+B	נקבה B	זכר A	קבוצות לפי דרכי העברה
2	12	243	364		364	גברים המקיימים יחסי מין עם גברים
1	8	232	317	58	259	משתמשים בסמים בהזרקה
		57	59	9	50	מקבלי מוצרי דם
5	54	439	799	324	475	מוצא מארץ אנדמית ל-HIV
4	2	39	97	55	42	מוצא ממזרח אירופה וממרכז אסיה
1		41	65	46	19	שותפים מיניים מאחת הקבוצות מעלה
1	4	72	135	28	107	יחסי מין עם שותף מיני שלא ידוע שנכלל באחת הקבוצות מעלה
	1	22	41	22	19	מאם לילוד
	2	43	47	4	43	אחר / לא ידוע
14	83	1,188	1,924	546	1,378	סה"כ

* המספר אינו כולל אנשים המוגדרים כנשאי HIV.

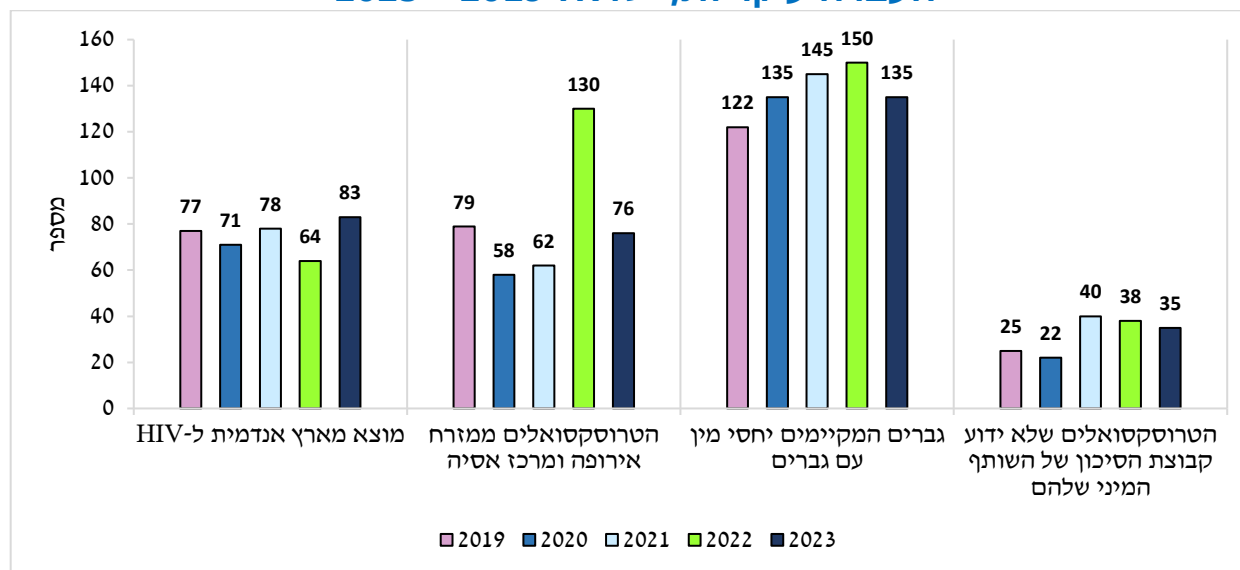
תרשים 1: נשאי HIV וחולי איידס החיים עם הנגיף בישראל בסוף שנת 2023, לפי מין וגיל נוכחי – מספר מצטבר

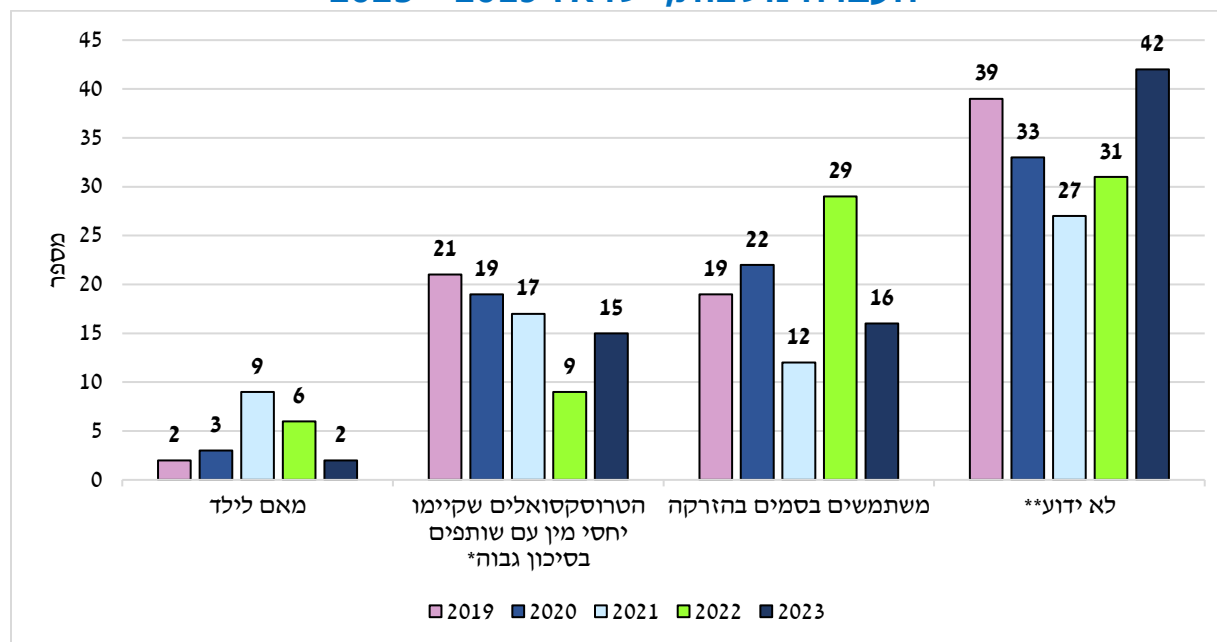
תרשים 2: נשאי HIV וחולי איידס מדווחים, לפי מין ושנת דיווח, ושיעור היארעות שנתיים ל-100,000 אוכלוסייה, ישראל 2000 – 2023

תרשים 3: נשאי HIV וחולי איידס מדווחים חדשים, לפי שנת דיווח ודרכי העברה עיקריות, ישראל 2019 – 2023

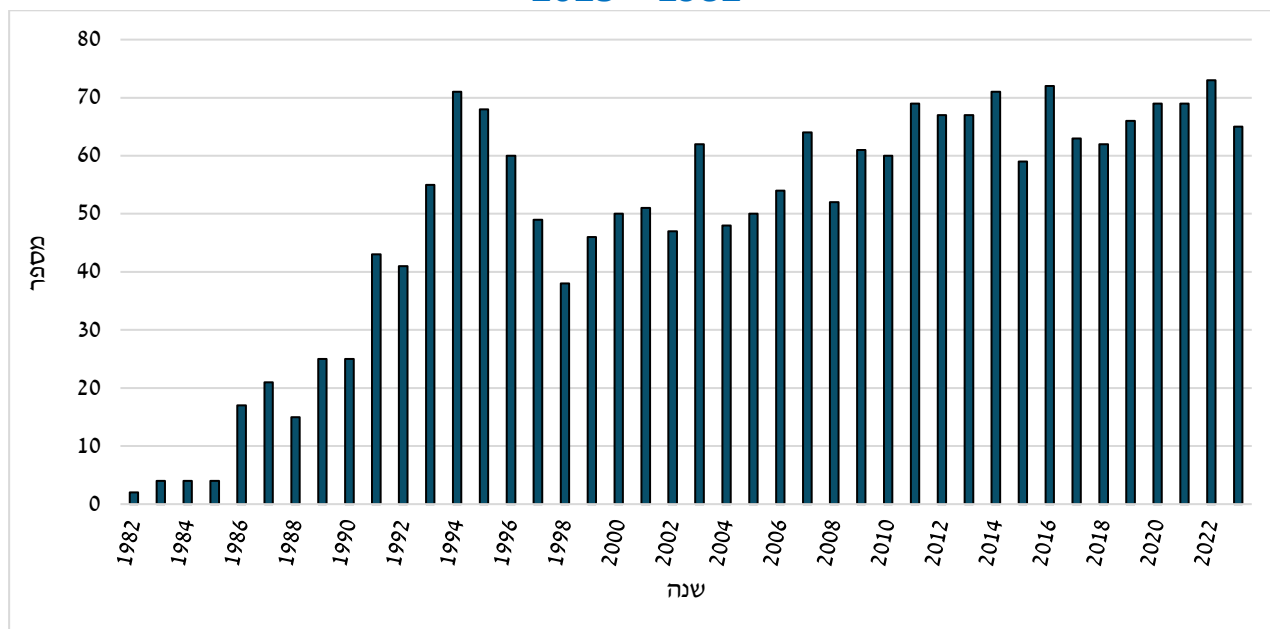

תרשים 4: נשאי HIV וחולי איידס מדווחים חדשים, לפי שנת דיווח ודרכי העברה נוספות, ישראל 2019 – 2023

* הטרוסקסואלים שהשותפים שלהם הם מקבוצות: עולים ומהגרים מארץ אנדמית, ממזרח אירופה ומרכז אסיה, משתמשי סמים בהזרקה, גברים המקיימים יחסי מין עם גברים, חולי המופיליה או מוצרי דם.
 ** רוב הנשאים שלא ידוע מהי דרך ההדבקה אינם אזרחי ישראל.
 *** נשאי HIV וחולי איידס שנדבקו ממוצרי דם לא נכללים בתרשימים בשל המספר הנמוך לאורך השנים.

תרשים 5 : תמותה בקרב נשאי HIV וחולי איידס, לפי שנת תמותה, ישראל 2023 – 1982

יתכנו שינויים קלים בשל עדכונים במרשם ה- HIV הלאומי לאחר מועד הדיווח

עורכים: ד"ר טלי וגנר, פרופ' זהר מור

תודות: גב' זהובית וייקסלבוים

ירושלים, נובמבר 2024